

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.06.2022
Avaldamismärge: RT I, 05.05.2022, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
27.04.2022 otsus nr 101

Riigihangete seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 13.04.2022

§ 1. Riigihangete seaduse muutmine

Riigihangete seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõikes 2 asendatakse sõna „keskkonnasäästlike” sõnaga „keskkonnahoidlike”;

2)paragrahvi 4 täiendatakse punktiga 8¹järgmises sõnastuses:

„8¹) ideekonkurss on auhindadega või auhindadeta võistlus, mille tulemusel võib hankija peamiselt maa- ja linnaplaneeringute, arhitektuuri ja inseneritöö või andmetöötluse valdkonnas omandada žürii välja valitud kavandi või projekti;”;

3)paragrahvi 4 täiendatakse punktiga 14¹järgmises sõnastuses:

„14¹) osamaksumus on pakkumuse maksumuse eraldi hinnatav osa;”;

4)paragrahvi 4 täiendatakse punktiga 17¹järgmises sõnastuses:

„17¹) riigihanke menetlus on igasugune käesoleva seaduse alusel läbi viidav menetlus, mille eesmärk on hanke- või raamlepingu sõlmimine või ideekavandi saamine;”;

5) paragrahvi 5 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „hankemenetluse” tekstiosaga „, kontsessiooniteate avaldamisega alanud kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse”;

6)paragrahvi 6 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „ehitustöödega” sõnadega „ehitustööde hankelepinguga”;

7)paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Hankija võib piirata pakujate ja taotlejate ringi, lubades riigihankes osaleda, sealhulgas isikuna, kelle vahenditele pakkuja või taotleja käesoleva seaduse § 103 lõike 1 alusel tugineb, ainult § 3 punktis 2 nimetatud riikidest pärit ettevõtjatel või andes nendest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumustele eeliseid teistest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumuste ees.”;

8)paragrahvi 8 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 10 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankija võib enne riigihanke menetluse alustamist teha turu-uuringu riigihanke ettevalmistamiseks ning ettevõtjate planeeritavast riigihankest ja selles esitatavatest nõuetest teavitamiseks.”;

10)paragrahvi 10 lõike 2 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Turu-uuringu käigus saadud nõuannete kasutamise korral tagab hankija riigihanke menetluses võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtete järgimise.”;

11)paragrahvi 10 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) esitab riigihanke alusdokumentides olulise teabe, mis on turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtjaga vahetatud seoses riigihanke ettevalmistamisega;”;

12)paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Hankija ei avalda riigihanke alusdokumentides turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtja ärisaladust.”;

13)paragrahvi 11 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas ja lõikes 2, § 12 lõigetes 1 ja 7, § 21 lõikes 2, § 132 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas, § 133 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas, § 134 sissejuhatavas lauseosas, § 153 lõigete 1 ja 2 sissejuhatavas lauseosas ning § 170 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad „käesolevas seaduses sätestatud korda” sõnadega „käesolevat seadust”;

14)paragrahvi 11 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) avaliku sektori hankija hankelepingu sõlmimise või ideekonkursi korraldamise peamine eesmärk on pakkuda avalikkusele kättesaadavaid elektroonilise side võrke või neid kaitada või pakkuda avalikkusele elektroonilise side teenust;”;

15)paragrahvi 12 lõike 8 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui avaliku sektori hankija või kontrollitava juriidilise isiku kohta sellised andmed puuduvad või ei ole need seoses hankija või kontrollitava juriidilise isiku asutamise, äritegevuse alustamise või ümberkujundamisega enam asjakohased, võib nimetatud tegevuste osakaalu hinnata majandustegevuse prognooside abil.”;

16)paragrahvi 13 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankija võib piirata riigihanke alusdokumentides riigihankes osalevate ettevõtjate ringi, lubades osaleda üksnes kaitstud töö keskustel ja ettevõtjatel, kelle peamine eesmärk ja igapäevane põhitegevus on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras olevate inimeste sotsiaalne ja kutsealane integreerimine, või näha ette hankelepingu täitmise erivajadustega isikute tööhõiveprogrammi raames, kui vähemalt 30 protsenti sellises keskuses, ettevõttes või programmis töötavatest inimestest on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras.

(2) Kaitstud töö keskus on käesoleva seaduse § 4 punkti 4 tähenduses ettevõtja, kes pakub töökohti pikaajalistele töötutele ja vähenenud töövõimega või puuetega inimestele, kes ei ole võimelised leidma tööd tavalisel tööturul.”;

17)paragrahvi 14 lõike 4 teises lauses asendatakse sõna „riigihanke” sõnaga „rahvusvahelise”;

18)paragrahvi 15 lõiked 4–6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hankija kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär.

(5) Hankija kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna rahvusvahelise piirmääraga.

(6) Hankija kohaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 171 sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste riigihanke piirmääraga.”;

19)paragrahvi 16 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Avaliku sektori hankija või võrgustikusektori hankija, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris, kohaldab teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda ja §-s 136 sätestatud, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.”;

20)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui hankija korraldab käesoleva seaduse § 15 lõike 11 alusel kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse asemel hankemenetluse, kohaldab ta §-des 135 ja 136 sätestatud.”;

21)paragrahv 18 tunnistatakse kehtetuks;

22)seadust täiendatakse §-ga 18¹järgmises sõnastuses:

„§ 18¹. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingute sõlmimisel

(1) Kui segalepingu esemeks on samal ajal asi, teenus ja ehitustöö või kaks nendest ja segalepingu esemed ei ole objektiivselt eraldatavad, sõlmitakse hankelepingu peamisele hankelepingu esemele kohaldatavate reeglite järgi.

(2) Kui segalepingu esemeks on osaliselt sotsiaal- või eriteenus ning osaliselt muu teenus või osaliselt teenus ja osaliselt asi, määratakse segalepingu peamine ese kindlaks asja või teenuse eeldatava maksumuse järgi.

(3) Kui segalepingu esemeks on samal ajal asi, teenus ja ehitustöö või kaks nendest ning hankelepingu esemed on objektiivselt eraldatavad, võib hankija sõlmida hankelepingud eraldi igale hankelepingu esemele kohaldatavat menetluskorda järgides.

(4) Kui hankija otsustab sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud segalepingu, kuigi hankelepingu esemed on objektiivselt eraldatavad, sõlmib ta selle lihthanke, riigihanke või rahvusvahelist piirmäära ületavatele menetlustele kohaldatavat korda järgides, kui lepingu esemeks on asjad või teenused, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke, riigihanke või rahvusvahelise piirmääraga ja ehitustööde eeldatav maksumus on vastavalt alla lihthanke, riigihanke või rahvusvahelise piirmäära.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud segalepingu peamiseks esemeks on ehitustööd, arvestab hankija pakumuste esitamise tähtaja määramisel:

1) avatud hankemenetluses käesoleva seaduse § 93 lõike 1 punktis 6 sätestatud minimaalset tähtaega;

2) piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis käesoleva seaduse § 94 lõike 3 punktis 3 sätestatud minimaalset tähtaega, välja arvatud nimetatud lõike punktis 4 sätestatud juhul;

3) lihthankemenetluses käesoleva seaduse § 125 lõikes 4 sätestatud ehitustööde hankelepingule kohaldatavat minimaalset tähtaega.

(6) Kui hankija otsustab sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud segalepingu, kuigi hankelepingu esemed on objektiivselt eraldatavad, kohaldab ta selle sõlmimisel:

1) käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui asjade või teenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on riigihanke piirmäärast väiksem;

2) käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui asjade või teenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem kui riigihanke piirmäär ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga;

3) käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui asjade või teenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär;

4) käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui asjade või teenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga.

(7) Kui segalepingu esemeks on samal ajal käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluv tegevus ning käesoleva seaduse kohaldamisalast väljajääv tegevus ja lepingu esemed ei ole objektiivselt eraldatavad, sõlmib hankija lepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi.

(8) Kui segalepingu esemeks on samal ajal käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluv tegevus ja käesoleva seaduse kohaldamisalast väljajääv tegevus ning lepingu esemed on objektiivselt eraldatavad, võib hankija sõlmida lepingud iga eseme kohta eraldi.

(9) Kui hankija otsustab sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud segalepingu, kuigi hankelepingu esemed on objektiivselt eraldatavad, sõlmib ta selle käesolevas seaduses sätestatud korras, kui käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluva tegevuse osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne käesolevas seaduses vastavale riigihankele sätestatud piirmääraga.

(10) Hankija ei või sõlmida segalepingut või segalepingu asemel mitut lepingut käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks.”;

23)paragrahvi 19 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on samal ajal sotsiaal- või eriteenused ja kontsessioonileping ning sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga.

(4) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on samal ajal sotsiaal- või eriteenused ja teenuste kontsessioonileping ning teenuste kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem kui riigihanke piirmäär.”;

24)paragrahvi 19 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

„(4¹) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on samal ajal sotsiaal- või eriteenused ja kontsessioonileping ning kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga ja sotsiaal- või eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem kui riigihanke piirmäär.”;

25)paragrahvi 27 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigihanke korral, mis ei ole ühe menetluse raames osadeks jaotatud ja mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga või rahvusvahelise piirmääraga, kui käesolev seadus selle riigihanke kohta riigihanke piirmäära ei sätesta, põhjendab hankija riigihanke alusdokumentides, miks ta otsustas riigihanke ühe menetluse raames jätta osadeks jaotamata. Osadeks jaotamata jätmise põhjendamise kohustust ei ole, kui hankeleping sõlmitakse raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel.”;

26)paragrahvi 28 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „sätestatud” tekstiosaga „, välja arvatud kontsessioonilepingu sõlmimise korral.”;

27)paragrahvi 30 lõike 3 teises lauses asendatakse sõna „täpsustada” sõnaga „täiendada”;

28)paragrahvi 30 lõike 9 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) hankija sõlmib hankelepingu pakkujaga, kes on raamlepingu sõlmimiseks koostatud riigihanke alusdokumentides minikonkursile kehtestatud hindamiskriteeriumite kohaselt, mis vastavad käesoleva seaduse §-des 85 ja 86 sätestatud tingimustele, esitanud majanduslikult kõige soodsama pakkumuse.”;

29)paragrahvi 30 lõike 10 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija võib raamlepingu sõlmimiseks koostatud riigihanke alusdokumentides esitada tingimused pakkuja täiendavaks kvalifitseerimiseks minikonkursil.”;

30)paragrahvi 30 täiendatakse lõigetega 10¹–10⁴järgmises sõnastuses:

„(10¹) Kui raamlepingu sõlmimiseks korraldatud riigihanke menetluses oli kasutusel hankepass, kontrollib hankija enne minikonkursi tulemuste põhjal hankelepingu sõlmimist, kas pakkujal, kellega ta kavatses hankelepingu sõlmida, puuduvad käesoleva seaduse § 95 lõigetes 1 ja 4 nimetatud kõrvaldamise alused sama paragrahvi lõigetes 2, 3, 5 ja 6 sätestatud tingimustel, ega sõlmi hankelepingut pakkujaga, kellel mõni kõrvaldamise alus esineb.

(10²) Käesoleva paragrahvi lõiget 10¹kohaldatakse, kui raamlepingu maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga ja hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne:

- 1) käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud lihthanke piirmääraga või
- 2) käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 sätestatud vastava riigihanke piirmääraga, kui käesolev seadus selle riigihanke kohta lihthanke piirmäära ei kehtesta.

(10³) Kõrvaldamise aluste kontrollimisel käesoleva paragrahvi lõike 10¹alusel kohaldab hankija käesoleva seaduse § 96 lõigetes 2–4 sätestatud. Hankija ei nõua kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal oluliste kulutusteta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on kontrollimiseks jätkuvalt asjakohased.

(10⁴) Raamlepingu alusel sõlmitava hankelepingu puhul, kui raamleping on sõlmitud ühe pakkujaga, kui hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimustel ilma minikonkursi välja kuulutamata või kui raamlepingu maksumus on rahvusvahelisest piirmäärast väiksem, võib hankija käesoleva paragrahvi lõiget 10¹kohaldada, kui ta on selle võimaluse raamlepingu sõlmimiseks koostatud riigihanke alusdokumentides ette näinud.”;

31)paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Hankija osutab riigihanke alusdokumentides dünaamilise hankesüsteemi alusel kavandatavate hankelepingute olemusele ja eeldatavale kogusele, samuti vajalikule teabele dünaamilises hankesüsteemis kasutatavate elektrooniliste seadmete ning ühenduse tehnilise korralduse ja selle kirjelduse kohta.”;

32)paragrahvi 35 lõike 2 esimene lause tunnistatakse kehtetuks;

33)paragrahvi 35 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Võrgustikusektori hankija ja dünaamilise hankesüsteemiga liitunud taotlejad võivad kokku leppida teistsuguses pakkumuste esitamise tähtajas, tingimusel et kõikidele dünaamilise hankesüsteemiga liitunud taotlejatele antakse pakkumuste esitamiseks võrdne tähtaeg.”;

34)paragrahvi 37 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Elektroonilise oksjoni korraldamisest teavitab hankija hanketeates ning võrgustikusektori hankija puhul, kui hankemenetlust alustatakse kvalifitseerimissüsteemi teatega, pakkumuse esitamise kutses ja kui perioodilise eelteatega, taotluse esitamise ettepanekus.”;

35)paragrahvi 37 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „pakkujatele” sõnadega „samal ajal”;

36)paragrahvi 39 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui hankija aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul, sätestab ta selle hanketeates, ning võrgustikusektori hankija puhul, kui hankemenetlust alustatakse kvalifitseerimissüsteemi teatega, pakkumuse esitamise kutses ja kui perioodilise eelteatega, taotluse esitamise ettepanekus.”;

37)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Kohaliku omavalitsuse üksus võib nimetada keskse hankija kohaliku omavalitsuse piires ja määrata, millises ulatuses keskne hankija hankijate eest riigihankeid korraldab, ning otsustada, et hankija ei korralda määratud ulatuses riigihankeid iseseisvalt ega teiste hankijatega ühiselt.”;

38)paragrahvi 44 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Keskne hankimine, sealhulgas dünaamilise hankesüsteemi ja raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimine, toimub keskse hankija asukoha liikmesriigi õiguse kohaselt.”;

39)paragrahvi 45 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad „või näidise” tekstiosaga „, , näidise või planšeti”;

40)paragrahvi 45 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teated peavad sisaldama vähemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2009/81/EÜ, 2014/23/EL, 2014/24/EL ja 2014/25/EL lisades vastava teate kohta sätestatud teavet.”;

41)paragrahvi 46 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui riigihanke alusdokumentidega seotud selgitustaotluse hankijale laekumise ja pakkumuste esitamise tähtpäeva vahele ei jää vähemalt kuut päeva, käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ja § 94 lõikes 4 nimetatud juhtudel nelja päeva ning lihthankemenetluses või sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses kahte tööpäeva, ei ole hankija kohustatud selgitustaotlusele vastama.”;

42)seadust täiendatakse §-ga 46¹ järgmises sõnastuses:

„§ 46¹. Ärisaladus

(1) Pakkuja märgib pakkumuses, milline teave on pakkuja ärisaladus, ja põhjendab teabe ärisaladuseks määramist. Teabe ärisaladuseks määramisel lähtutakse ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lõikes 2 sätestatust. Pakkuja ei või ärisaladusena märkida:

- 1) pakkumuse maksumust ega osamaksumusi;
- 2) teenuste hankelepingute puhul lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid numbrilisi näitajaid;
- 3) asjade ja ehitustööde hankelepingute puhul lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatule muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid näitajaid.

(2) Hankija ei avalikusta pakkumuste sisu seda osa, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud.”;

43)paragrahvi 47 lõike 1 punktis 2, § 124 lõike 1 punktis 2, § 143 lõikes 3, § 185 lõike 2 punktides 2 ja 3 ning § 219¹ peakirjas ja tekstis asendatakse sõna „hankemenetlus” sõnadega „riigihanke menetlus” vastavas käändes;

44)paragrahvi 47 lõike 1 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) käesoleva seaduse § 30 lõikes 11 ja § 72 lõikes 6¹ nimetatud hankelepingu sõlmimise otsus.”;

45)paragrahvi 47 lõiget 1 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

„13) käesoleva seaduse § 111 lõikes 7 nimetatud otsus.”;

46)paragrahvi 47 lõiget 4 täiendatakse punktiga 1¹järgmises sõnastuses:

„1¹) ettevõtjale tema pakkumuse läbi vaatamata jätmise põhjused;”;

47)paragrahvi 47 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsusele järgneb hankelepingu või raamlepingu sõlmimine, lisab hankija otsuse kohta esitatavale teatele märke perioodi pikkuse kohta, mille jooksul hankija ei või hankelepingut sõlmida (edaspidi *ooteaeg*).”;

48)paragrahvi 48 lõike 3 punkti 4 täiendatakse pärast tekstiosa „olemus,” tekstiosaga „keerukus või”;

49)paragrahvi 49 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe ettevõtjaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel, kui puudub mõistlik alternatiiv ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või kunstilistel põhjustel, sealhulgas unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel, või”;

50)paragrahvi 49 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-des 92–94, § 125 lõikes 4 või § 126 lõikes 6¹sätetatud tähtjast.”;

51)paragrahvi 49 lõiget 5 täiendatakse pärast sõnu „on teavitatud” tekstiosaga „teenuste või ehitustööde ulatusest;”;

52)paragrahvi 50 punktid 6 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„6) hankelepingu ese on arhivaal, teavik, teavikute kasutuslitsents või muuseumikogusse arvatav kultuuriväärtusega asi;

7) hankelepingu ese on teadus- ja arendustegevuseks otseselt kasutatav asi ning hankija on teadus- ja arendusasutus teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse tähenduses;”;

53)paragrahvi 52 lõiget 1 ja 2, § 54 lõiget 1 ja 2, § 58 lõiget 1 ja 2, § 64 lõiget 1 ja 2 ning § 68 lõiget 1 ja 2 asendatakse sõna „hanketeates” sõnadega „riigihanke alusdokumentides”;

54)paragrahvi 60 lõike 2 teises lauses ja lõike 5 teises lauses, § 70 lõike 2 teises lauses, § 77 lõike 5 teises lauses ning § 141 lõike 6 teises lauses asendatakse sõna „miinimumtase” sõnaga „miinimumnõuded” vastavas käändes;

55)paragrahvi 65 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva seaduse § 48 lõike 3 punktis 2 sätestatud juhul teeb avaliku sektori hankija otsuse riigihanke jätkamise kohta võistleva dialoogina ja dialoogi alustamise kohta, kui ta alustab dialoogi üksnes kõigi nende pakkujatega, keda varem avatud või piiratud hankemenetluse käigus ei ole kõrvaldatud, kes on kvalifitseeritud ning kes on esitanud vorminõuetele vastava pakkumuse. Sel juhul käesoleva paragrahvi lõikeid 4 ja 8 ei kohaldata.”;

56)paragrahvi 65 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Dialoogi käigus ei arutata hindamiskriteeriumide üle.”;

57)paragrahvi 66 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Hankija võib paluda pakkujal vajaduse korral lõplikku pakkumust selgitada, piiritleda ja täpsustada, tingimusel et sellega ei muudeta pakkumust ega riigihanke alusdokumente ja sellega ei kaasne konkurentsi moonutamise või pakkujate ebavõrdse kohtlemise ohtu.”;

58)paragrahvi 66 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hankija võib eduka pakkujaga pidada läbirääkimisi hankelepingu tingimuste täpsustamiseks, tingimusel et sellega ei muudeta oluliselt riigihanke alusdokumente ega pakkumust ja sellega ei kaasne konkurentsi moonutamise või pakkujate ebavõrdse kohtlemise ohtu.”;

59)paragrahvi 70 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse § 48 lõike 3 punktis 2 sätestatud juhul teeb avaliku sektori hankija otsuse riigihanke jätkamise kohta konkrentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena ja läbirääkimiste alustamise kohta, kui ta alustab läbirääkimisi pakkumuste üle üksnes kõigi nende pakkujatega, keda varem avatud või piiratud

hankemenetluse käigus ei ole kõrvaldatud, kes on kvalifitseeritud ning kes on esitanud vorminõuetele vastava pakkumuse.”;

60)paragrahvi 70 täiendatakse lõikega 6¹järgmises sõnastuses:

„(6¹) Hankija teavitab kõiki menetluses osalevaid pakkujaid, kelle pakkumusi ei ole käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaselt kõrvale lükatud, samal ajal kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõikidest tehnilises kirjelduses või muudes tingimustes tehtud muudatustest ja annab pakkujatele piisavalt aega uute pakkumuste esitamiseks. Läbiräägitavate tingimuste miinimumnõuetes ei ole muudatuste tegemine lubatud.”;

61)paragrahvi 72 täiendatakse lõikega 6¹järgmises sõnastuses:

„(6¹) Kui hankemenetluses osaleb mitu pakkujat, teeb hankija pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse. Kui hankija räägib hankemenetluses, kus pakkumusi ei esitata, läbi mitme ettevõtjaga, teeb hankija hankelepingu sõlmimise otsuse.”;

62)paragrahvi 72 lõiget 7 täiendatakse pärast sõna „alus” tekstiosaga „, välja arvatud käesoleva seaduse § 95 lõikes 3 sätestatud juhul”;

63)paragrahvi 72 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Hankija võib nõuda ettevõtjalt tema kõrvaldamise aluste ja kvalifikatsiooni kontrollimiseks hankepassi esitamist käesolevas seaduses sätestatud korras.”;

64)paragrahvi 77 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigihanke alusdokumentides, välja arvatud hanketeates, esitatava teabe konfidentsiaalsena hoidmiseks võib hankija hanketeates kehtestada nõuded või nõuda meetmete rakendamist, põhjendades teabe konfidentsiaalsena hoidmise vajadust, ning piirata nõudeid mittetäitvate või meetmeid mitterakendavate ettevõtjate ligipääsu sellisele konfidentsiaalsele teabele. Sel juhul ei pea hankija konfidentsiaalset teavet sisaldavat riigihanke alusdokumentide osa hankemenetluse algamisest arvates kättesaadavaks tegema.”;

65)paragrahvi 77 lõike 4 punktis 4, § 85 lõigetes 3, 7 ja 8 ning § 140 lõikes 1 asendatakse sõna „keskkonnaalased” vastavas käändes sõnaga „keskkonnahoidlikkuse”;

66)paragrahvi 77 lõike 5 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigihanke menetluses, mis võimaldab läbirääkimisi, jätab hankija riigihanke alusdokumentidesse lisamata need andmed, mis riigihanke olemusest tulenevalt ei ole riigihanke menetluse algamise ajal kindlaksmääratavad või mille üle riigihankes läbi räägitakse.”;

67)paragrahvi 77 lõige 6¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6¹) Kui hankelepingu esemeks olevale asjale või teenusele on kehtestatud keskkonnahoidlikkuse kriteeriumid, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama tingimusi, mis arvestavad kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjudega.”;

68)paragrahvi 78 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Innovatsioonipartnerluse korral kirjeldab hankija riigihanke alusdokumentides oma vajadust nende tulevase hankelepingu esemeks olevate innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde soetamise või tellimisega. Esitatud teave peab olema piisavalt täpne, et võimaldada ettevõtjatel kindlaks teha nõutava lahenduse olemus ja ulatus ning otsustada, kas esitada hankemenetluses osalemise taotlus.”;

69)paragrahv 80 tunnistatakse kehtetuks;

70)seadust täiendatakse §-ga 80¹järgmises sõnastuses:

„§ 80¹. Pakkumuse esitamise ettepanek

(1) Käesoleva seaduse § 55 lõikes 1, § 59 lõikes 1 ja § 69 lõikes 1 nimetatud pakkumuse esitamise ettepanek ning § 65 lõikes 1 nimetatud ettepanek alustada dialoogi sisaldavad vähemalt järgmist teavet:

1) viide avaldatud hanketeatele;

2) pakkumuste esitamise tähtpäev ja koht, välja arvatud võistleva dialoogi korral;

- 3) pakkumuse ja muude ettevõtja esitatavate dokumentide koostamise keel või keeled, kui hankija lubab pakkumusi esitada ka võõrkeeles, välja arvatud võistleva dialoogi korral;
- 4) võistleva dialoogi korral dialoogi alustamise aeg ja koht ning kasutatav keel või keeled, kui hankija lubab dialoogi pidada ka võõrkeeles;
- 5) viide pakkujalt käesoleva seaduse § 104 lõigete 7 ja 8 alusel nõutud dokumentide loetelule;
- 6) pakkumuse hindamise kriteeriumidele antud suhteline osakaal, kui hankija on riigihanke alusdokumentides määranud pakkumuse hindamise kriteeriumidele osakaalude vahemiku.

(2) Võistleva dialoogi korral esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud teave käesoleva seaduse § 66 lõikes 1 nimetatud pakkumuse esitamise ettepanekus.”;

71)paragrahvi 81 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Hankija võib muuta neid riigihanke alusdokumente, mida ta ei ole käesoleva seaduse § 77 lõikes 3 nimetatud põhjustel teinud hankemenetluse algamisest kättesaadavaks, piiratud hankemenetluses, konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, võistlevas dialoogis ja innovatsioonipartnerluses enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui ta on kehtestanud nõuded või nõudnud meetmete rakendamist riigihanke alusdokumentides esitatava teabe konfidentsiaalsena hoidmiseks ja esitab sellest tulenevalt konfidentsiaalset teavet sisaldava riigihanke alusdokumentide osa üksnes neid nõudeid täitvatele või meetmeid rakendavatele taotlejatele.”;

72)paragrahvi 81 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui pakkumusi või taotlusi saab esitada üksnes elektrooniliselt ning pakkumuste ja taotluste esitamise elektrooniline süsteem (edaspidi *elektrooniline süsteem*) ei ole olnud töökorras kauem kui 15 minutit korraga kaheksa tunni jooksul enne pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva saabumist, peatub riigihanke menetlus automaatselt ja pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäev ei saabu.”;

73)paragrahvi 81 lõike 4 teises lauses asendatakse sõna „riigihange” sõnaga „hankemenetlus”;

74)paragrahvi 82 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigihanke alusdokumentide muutmise korral peab hankija pikendama pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega selliselt, et muudetud hanketeate registrile esitamisest arvates, või kui hanketeadet ei muudeta, muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemisest või edastamisest arvates oleks see tähtaeg võrdne vähemalt poolega vastavast käesoleva seaduse §-s 93 või 94 sätestatud minimaalsest tähtajast.”;

75)paragrahvi 82 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või kui hankija soovib riigihanke kohta registris sisalduvate andmete saatmist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele (edaspidi *väljaannete talitus*), ei avaldata registris teadete sisu, sealhulgas parandusi, enne seda, kui väljaannete talitus on teated avaldanud, või enne 48 tunni möödumist väljaannete talituselt kättesaamise kinnituse saamisest.”;

76)paragrahvi 83 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Keskse riigihanke või ühishanke puhul märgib riigihanget läbi viiv hankija hankelepingu sõlmimise teatele nende hankijate nimed, kes vastava riigihanke tulemusel sõlmitava hankelepingu alusel asju ostavad või teenuseid või ehitustöid tellivad. Kui riigihanke tulemusel sõlmitakse mitmepoolne leping, tuleb hankelepingu sõlmimise teates märkida ka nende osapoolte nimed, kes asjade ostmist või teenuste või ehitustööde tellimist rahastavad.”;

77)paragrahvi 83 täiendatakse lõikega 3²järgmises sõnastuses:

„(3²) Kui hankelepingu alusel tehakse väljamakse enne registrile hankelepingu sõlmimise andmete esitamise tähtpäeva, esitab riigiraamatupidamiskohustuslane, kelle raamatupidamisarvestus toimub riigi ühtses majandusarvestuse tarkvaras, hankelepingu sõlmimise andmed riigihangete registrile enne arve raamatupidamise üksuse töötajale menetlemiseks saatmist.”;

78)paragrahvi 83 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Hankija jätab hankelepingu sõlmimise teates avaldamata teabe, mille avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist, oleks vastuolus avaliku huviga, sealhulgas kaitse- või julgeolekuhuvidega, rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nendevahelist konkurentsi, ja põhjendab teabe avaldamata jätmist.”;

79)paragrahvi 83 lõike 7 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

80)paragrahvi 83 täiendatakse lõikega 7¹järgmises sõnastuses:

„(7¹) Hankija esitab registrile teabe ettevõtjapoolsete hankelepingu rikkumiste kohta, mis hankija hinnangul vastavad käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktis 8 sätestatud kõrvaldamise alusele, 30 päeva jooksul õiguskaitsevahendi rakendamisest arvates. Hankija nõude vaidlustamise korral lisab ta vastava teabe kümne päeva jooksul nõude vaidlustamisest arvates.”;

81)paragrahvi 85 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Pakkumuse hindamise kriteeriumina ei või sätestada käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatu alusel kehtestataavaid pakkuja või taotleja kvalifitseerimise tingimusi, välja arvatud § 101 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmed pakkuja või taotleja, tema juhtide või teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta, kui need näitavad hankijale pakkumuse majanduslikku soodsust ja kui neid andmeid ei kasutata kvalifitseerimisel.”;

82)paragrahvi 85 lõikes 6 asendatakse sõnad „Tarkvara arendusteenuste” sõnaga „Tarkvaralahenduste”;

83)paragrahvi 85 lõiget 9 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Osakaalusid võib väljendada asjakohase maksimaalse vahemikuna.”;

84)paragrahvi 85 täiendatakse lõikega 10 järgmises sõnastuses:

„(10) Kui pakkumuste hindamise kriteeriumide osakaalude määramine ei ole objektiivsetel riigihanke alusdokumentides kirjeldatud põhjustel võimalik, esitab hankija kriteeriumid tähtsuse vähenemise järjekorras.”;

85)paragrahvi 87 lõike 2 punktis 1 ja lõike 4 punktis 1, § 88 lõikes 1 ning § 139 lõikes 2 asendatakse sõna „keskkonnakaitsenõudeid” sõnadega „keskkonnahoidlikkuse kriteeriume”;

86)paragrahvi 88 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusele, täiendatakse märkega „või sellega samaväärne”.”;

87)paragrahvi 88 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kui hankelepingu eseme kasutajateks on füüsilised isikud, tuleb tehnilise kirjelduse koostamisel võtta arvesse puuetega inimeste võimalikke kasutusvajadusi seoses hankelepingu esemega või koostada tehniline kirjeldus nii, et kõigil oleks võimalik hankelepingu eset kasutada, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Kui kohustuslikud ligipäasetavuse nõuded on sätestatud Euroopa Liidu õigusaktiga, lisab hankija tehnilisele kirjeldusele viite vastavale õigusaktile.”;

88)paragrahvi 89 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija võib tehnilises kirjelduses, hankelepingu tingimusena või pakkumuste hindamise kriteeriumina nõuda konkreetse märgise olemasolu, mis tõendab pakutava asja, teenuse või ehitustöö vastavust keskkonnahoidlikkuse, sotsiaalsetele või muudele erinõuetele, tingimusel et:”;

89)paragrahvi 91 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankija ei tagasta pakkumuse tagatist edukale pakkujale või realiseerib selle, kui eduka pakkuja tegevuse või tegevusetuse tõttu jääb hankeleping sõlmimata või edukas pakkuja ei asu nõustumuse andmisega sõlmitud hankelepingut endast tuleneval põhjusel hankija antud tähtaja jooksul täitma.”;

90)paragrahvi 91 lõike 4 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) tema suhtes käesoleva seaduse § 96 lõikes 5 nimetatud otsuse, § 98 lõikes 5 või § 104 lõikes 6 nimetatud kvalifitseerimata jätmise otsuse või § 114 lõikes 1 või § 115 lõikes 8 nimetatud pakkumuse tagasilükkamise otsuse jõustumist;”;

91)paragrahvi 91 lõiget 4 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) tema pakkumuse läbi vaatamata jätmist käesoleva seaduse § 111 lõike 7 alusel.”;

92)paragrahvi 93 lõike 1 punktides 4–6 ja § 94 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „registrile” sõnadega „väljaannete talitusele”;

93)paragrahvi 93 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud kiireloomuliste asjaolude tõttu.”;

94)paragrahvi 94 lõike 4 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaegu piiratud hankemenetluses ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses lühendada asjade ja teenuste hankelepingu puhul kuni kümne päevani või ehitustööde hankelepingu puhul kuni 15 päevani, kui:”;

95)paragrahvi 94 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud kiireloomuliste asjaolude tõttu.”;

96)paragrahvi 95 lõike 1 punktides 1–3 asendatakse sõnad „või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat” tekstiosaga „, prokuristi või muud isikut, kellel on volitus seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida.”;

97)paragrahvi 95 lõike 1 punkti 5 täiendatakse pärast sõna „tähtsuses” tekstiosaga „, välja arvatud juhul, kui hankelepingu sõlmimine rahvusvahelise sanktsiooni subjektiga ei riku rahvusvahelist sanktsiooni”;

98)paragrahvi 95 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkte 1–3 kohaldatakse, kuni isiku karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu- või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv, kuid maksimaalselt kuni viis aastat süüdimõistva otsuse jõustumisest arvates.”;

99)paragrahvi 95 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Hankija teeb pakkuja või taotleja riigihanke menetlusest kõrvaldamata jätmise kohta põhjendatud kirjaliku otsuse ja võib sõlmida hankelepingu pakkuja või taotlejaga, vaatamata kõrvaldamise aluse olemasolule.”;

100)paragrahvi 95 lõike 4 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

101)paragrahvi 95 lõike 4 punktis 8 asendatakse sõnad „hankelepingut või hankelepinguid” sõnadega „hankelepingu olulist tingimust või hankelepingute olulisi tingimusi”;

102)paragrahvi 95 lõike 4 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) kes on tegutsenud eesmärgiga mõjutada hankijat või esitanud hooletusest eksitavat teavet, mis on võinud mõjutada hankija otsuseid riigihankes, või on tegutsenud eesmärgiga saada konfidentsiaalset teavet, mis on võinud anda talle põhjendamatu eelise teiste riigihankes osalejate ees;”;

103)paragrahvi 95 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Hankija võib riigihanke alusdokumentides sätestada, et tal on õigus kõrvaldada riigihanke menetlusest pakkuja või taotleja, kellel on hankija asukoha järgse, ühishanke puhul iga ühishankija asukoha järgse, või kui hankijaks on kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus, iga ühendusse kuuluva hankija asukoha järgse kohaliku maksu maksuvõlg maksukorralduse seaduse tähenduses.”;

104)paragrahvi 95 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkte 2–11 kohaldatakse riigihanke menetlustes, mis on alanud kolme aasta jooksul lõikes 4 nimetatud teo toimepanemisest või aluse esinemisest arvates.”;

105)paragrahvi 95 lõike 6 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui hankija tuvastab mis tahes ajal riigihanke menetluse käigus, et pakkujal või taotlejal esineb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 või lõike 4¹ kohaldamise korral samas sätestatud alus, annab ta pakkujale või taotlejale vähemalt kolm tööpäeva maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks.”;

106)paragrahvi 96 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt temal või tema haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmel, prokuristil või muu isikul, kellel on volitus seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks üksnes järgmiste dokumentide esitamist:”;

107)paragrahvi 96 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõend käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 4 ja lõike 4 punktis 3 nimetatud asjaolude kohta.”;

108)paragrahvi 96 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui pakkuja või taotleja asukohariik ei väljasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumente, võib need asendada pakkuja või taotleja või tema esindaja vande all antud tunnistusega, või kui pakkuja või taotleja asukohariik sellist dokumenti ei väljasta, pädeva justiits- või haldusasutuse või notari või kutseala- või ametiliidu ees pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt antud tunnistusega.”;

109)paragrahvi 96 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Hankija ei nõua käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal tasuta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on pakkujal või taotlejal kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks jätkuvalt asjakohased.”;

110)paragrahvi 96 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud või käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 4 nimetatud kõrvaldamise aluseid võib hankija kohaldada, kui ta suudab mis tahes viisil tõendada pakkuja või taotleja kõrvaldamise aluste olemasolu.”;

111)paragrahvi 97 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Pakkuja või taotleja, kellel esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktides 1–3 ja 5 ning lõike 4 punktides 2–11 nimetatud alustest, võib riigihankes, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga, esitada tõendid selle kohta, et ta on võtnud meetmeid oma usaldusväärsuse taastamiseks.”;

112)paragrahvi 97 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Hankija võib kohaldada käesolevat paragrahvi ka riigihangetes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, sätestades selle võimaluse riigihanke alusdokumentides.”;

113)paragrahvi 98 lõikes 4, § 104 lõike 2 punktis 5 ja lõikes 9, § 122 lõike 6 teises lauses ning § 177 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõnad „oluliste kulutusteta” sõnaga „tasuta”;

114)paragrahvi 98 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Hankija ei nõua käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumentide või andmete esitamist, kui need on talle andmekogus olevate andmete põhjal tasuta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks jätkuvalt asjakohased.”;

115)paragrahvi 98 lõike 5 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija ei tee otsust, kui ta ei ole kvalifitseerimise tingimusi kehtestanud.”;

116)paragrahvi 98 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kui pakkuja või taotleja ei vasta esitatud kvalifitseerimise tingimustele, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata. Kvalifitseerimata jäetud pakkuja või taotleja ei osale edasises riigihankes.”;

117)paragrahvi 99 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt tuleb ettevõtja kanda kutseala- või äriregistrisse või kui teenuste hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktides kehtestatud tegevusloa või organisatsiooni kuulumise nõue, võib hankija nimetada hanketeates, mis registreeringu või tegevusloa olemasolu või mis organisatsiooni kuulumine on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks nõutav.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõudele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda pakkujalt või taotlejalt registreeringu või tegevusloa või organisatsiooni kuulumise tõendi esitamist, kui see ei ole hankijale andmekogus olevate avalike andmete põhjal tasuta kättesaadav.

(3) Kui pakkujal või taotlejal puudub vastav registreering või tegevusluba või ta ei kuulu nõutud organisatsiooni, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.”;

118)paragrahvi 100 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Pakkuja või taotleja majandusliku ja finantsseisundi kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks võib hankija üldjuhul nõuda järgmiste dokumentide esitamist.”;

119)paragrahvi 100 lõike 1 punktis 3 asendatakse sõnad „nõutud varade ja kohustuste vahelise suhtarvu” sõnadega „näiteks nõutud finantssuhtarvu”;

120)paragrahv 102 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 102. Elektrooniline tõendite andmebaas e-Certis

Käesoleva seaduse §-de 95–101 rakendamisel võtab hankija arvesse Euroopa Komisjoni elektroonilises tõendite infosüsteemis e-Certis avaldatavat teavet.”;

121)paragrahvi 103 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktis 6 sätestatud hariduse ja kutsekvalifikatsiooni ning punktis 1 või 2 sätestatud kogemuse puhul on teise ettevõtja vahenditele tuginemine lubatud üksnes juhul, kui hankelepingu või selle osa täitmiseks on vajalik sellise hariduse, kutsekvalifikatsiooni või kogemuse olemasolu ning ettevõtjad, kelle vahenditele tuginetakse, täidavad vastavat hankelepingut või selle osa isiklikult.”;

122)paragrahvi 103 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teise ettevõtja vahendite alusel, võib hankija riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja ja teine ettevõtja vastutavad hankelepingu nõuetekohase täitmise eest ühiselt.”;

123)paragrahvi 103 lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „lõikes 1” tekstiosaga „või 4”;

124)paragrahvi 103 lõike 6 esimene ja teine lause muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija nõuab pakkujalt või taotlejalt selle ettevõtja asendamist, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse ja kellel esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alus või kes ei vasta asjakohasele kvalifitseerimise tingimusele, andes selleks vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja. Hankija võib sama tähtaja jooksul nõuda pakkujalt või taotlejalt selle ettevõtja asendamist, kellel esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud kõrvaldamise alus.”;

125)paragrahvi 103 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Kui hankija tuvastab riigihanke menetluse käigus, et ettevõtjal, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse, esineb käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 4 või lõike 4¹ kohaldamise korral samas sätestatud alus, annab ta ettevõtjale pakkuja või taotleja kaudu vähemalt kolm tööpäeva maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks. Hankija võib mõjuval põhjusel tähtaega pikendada. Kui ettevõtja on hankija antud tähtpäevaks maksuvõla tasunud või ajatanud, ei kohalda hankija käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatut.”;

126)paragrahvi 104 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „§ 64 lõikes 3” tekstiosaga „, § 68 lõikes 3”;

127)paragrahvi 104 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele riigihanke alusdokumentides pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks esitatud tingimustele, ja hankija nõutud andmeid esitatud tingimustele vastamise kohta.”;

128)paragrahvi 104 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Hankepass esitatakse Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil.”;

129)paragrahvi 104 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel esitatav hankepass peab sisaldama kinnitust, et ettevõtjal, kelle vahenditele pakkuja või taotleja tugineb, ei esine ühtegi käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 või 4 sätestatud kõrvaldamise alust ja ta vastab sellele kvalifitseerimiseks esitatud tingimusele, mille osas pakkuja või taotleja teise ettevõtja vahenditele tugineb, ning hankija nõutud andmeid esitatud tingimusele vastamise kohta.”;

130)paragrahvi 104 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Riigihankes, mille hankija on ühe menetluse raames osadeks jaotanud, esitatakse vajaduse korral hankepass iga osa kohta eraldi.”;

131)paragrahvi 104 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Hankija teeb otsuse hankepassis esitatud teabe alusel taotleja või pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise, ja kui ta on seadnud pakkujatele või taotlejatele kvalifitseerimise tingimused, kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta, välja arvatud käesoleva seaduse § 52 lõikes 3 sätestatud juhul.”;

132)paragrahvi 104 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Enne hankelepingu sõlmimist nõuab hankija edukalt pakkujalt kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist. Pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist kontrollib hankija edukal pakkujal kõrvaldamise aluste puudumist ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastamist ning teeb otsuse eduka pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise, ja kui ta on seadnud pakkujatele kvalifitseerimise tingimused, kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.”;

133)paragrahvi 104 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Hankija võib omal algatusel või pakkuja või taotleja põhjendatud avalduse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud tähtaega pikendada.”;

134)paragrahvi 109 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Protokolli kantakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed ning teave selle kohta, millised taotlused ei vastanud avamisel riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule.”;

135)paragrahvi 111 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

136)paragrahvi 111 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud pakkumuse läbi vaatamata ja teeb selle kohta põhjendatud kirjaliku otsuse. Ettevõtja, kelle pakkumus jäetakse läbi vaatamata, ei osale edasises hankemenetluses.”;

137)paragrahvi 112 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija on kohustatud tegema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku igale ettepaneku tegemise ajal riigihankes osalevale pakkujale vähemalt kümme päeva enne tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppu, kui riigihanke menetlus ei ole selleks ajaks lõppenud.”;

138)paragrahvi 113 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 ei kohaldata väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses.”;

139)paragrahvi 113 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

140)paragrahvi 114 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui hankelepingu sõlmimine selle pakkumuse alusel riiguks rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.”;

141)paragrahvi 114 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 88 lõikes 2 nimetatud tingimusele, ei lükka ta pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega kooskõlas.”;

142)paragrahvi 115 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Hankija võib riigihanke alusdokumendis ette näha käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud erineva kõrvalekalde protsendi. Riigihanke alusdokumendis sätestatud kõrvalekalde suurus võib maksumuselt järgmise vastavaks tunnistatud pakkumuse maksumusega võrrelduna olla vahemikus 5–15 protsenti ja pakkumuste maksumuse keskmisega võrrelduna 10–30 protsenti. Kui hankija ei ole riigihanke alusdokumendis käesolevas lõikes sätestatud erisust ette näinud, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud.”;

143)paragrahvi 119 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui edukas pakkuja ei allkirjasta hankija antud tähtaja jooksul hankelepingut või ei asu nõustumuse andmisega sõlmitud hankelepingut endast tulenevatel põhjustel hankija määratud aja jooksul täitma, hindab

hankija kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti käesoleva seaduse § 117 lõike 1 kohaselt ja tunnistab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnistatud pakkumustest majanduslikult soodsaim.”;

144)paragrahvi 120 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist teate esitamisest otsuse kohta, millele järgneb hankelepingu sõlmimine.

(3) Ooteaega ei pea kohaldama hankelepingu sõlmimise korral raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel, väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse korral või juhul, kui riigihanke menetluses on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud otsuse tegemise ajal vaid üks riigihankes osalev pakkuja.”;

145)paragrahvi 122 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga, ja objektil hankija otsese järelevalve all osutatavate teenuste hankelepingu korral, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga, nõuab hankija riigihanke alusdokumentides, et hankelepingu sõlminud pakkuja esitaks hankijale hiljemalt hankelepingu täitmise alustamise ajaks selleks ajaks teada olevate hankelepingu täitmisel osalevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta.”;

146)paragrahvi 122 lõikeid 3, 8 ja 9 täiendatakse pärast sõnu „kontsessioonilepingu korral” tekstiosaga „, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga,”;

147)paragrahvi 122 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga, kontrollib hankija riigihanke menetluse jooksul eduka pakkuja pakkumuses nimetatud alltöövõtjatel ja pärast hankelepingu sõlmimist selle täitmise käigus lisanduvalltöövõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 ning kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5 nimetatud kõrvaldamise aluste puudumist. Kõrvaldamise aluste puudumist ei pea kontrollima väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluses ega selle menetluse tulemusena sõlmitud hankelepingu täitmisel.”;

148)paragrahvi 122 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Kui hankija kontrollib alltöövõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja tuvastab, et alltöövõtjal esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 ning kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5 sätestatud alus, nõuab ta sellise alltöövõtja asendamist. Kui alltöövõtjal esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 ning kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas § 95 lõike 4 punktis 3 või 4 või § 177 lõikes 2 sätestatud alus, võib hankija nõuda pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist. Kui pakkuja riigihanke menetluses hankija nõudel alltöövõtjat ei asenda, lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui pakkuja ei kinnita, et täidab vastava osa hankelepingust ise.”;

149)paragrahvi 122 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Kui hankija tuvastab riigihanke menetluse või hankelepingu täitmise käigus, et alltöövõtjal esineb käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punkti 4 või lõike 4¹ kohaldamise korral samas sätestatud alus, annab ta alltöövõtjale pakkuja kaudu vähemalt kolm tööpäeva maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks. Hankija võib mõjuval põhjusel tähtaega pikendada. Kui alltöövõtja on hankija antud tähtpäevaks maksuvõla tasunud või ajatanud, ei kohalda hankija käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud.”;

150)paragrahvi 123 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) hankelepingu üldist olemust, näiteks hankelepingu eset, ei muudeta ja muudatuste väärtus kokku ei ületa käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 või 4 sätestatud piirmäära ega kümnet protsenti asjade või teenuste või 15 protsenti ehitustööde hankelepingu algsest maksumusest või kümnet protsenti kontsessioonilepingu algsest maksumusest;”;

151)paragrahvi 123 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „võimalik” sõnaga „näiteks”;

152)paragrahvi 123 lõike 1 punktides 3 ja 4 asendatakse sõnad „väärtus ei ületa” sõnadega „tulemusena ei suurene hankelepingu maksumus rohkem kui”;

153)paragrahvi 123 lõike 1 punktis 3 ning lõike 2 punktides 2 ja 4 asendatakse sõna „pakkuja” sõnaga „ettevõtja” vastavas käändes;

154)paragrahvi 123 lõike 1 punktid 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„5) ettevõtja asendatakse uue ettevõtjaga, kui sellist tingimust sisaldasid riigihanke alusdokumendid;
6) ettevõtja asendatakse osaliselt või täielikult uue ettevõtjaga, kes ei kuuluks kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 kohaselt ja kes täidab riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi, ettevõtja

restruktureerimise, sealhulgas ülevõtmise, ühinemise, võõrandamise või maksejõuetuse tõttu, eeldusel et ettevõtja asendamisega ei kaasne hankelepingu muid olulisi muudatusi;”;

155)paragrahvi 123 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Hankija esitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 või 4 alusel tehtud muudatuse kohta registrile hankelepingu muutmise teate kümne päeva jooksul muudatuse tegemisest arvates, välja arvatud raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingu muutmise korral.”;

156)paragrahvi 124 pealkirja täiendatakse pärast sõna „ülesütlemine” sõnadega „ja hankelepingust taganemine”;

157)paragrahvi 124 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankijal on õigus hankeleping üles öelda või hankelepingust taganeda, kui:”;

158)paragrahvi 124 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna „pakkuja” sõnaga „ettevõtja” vastavas käändes;

159)paragrahvi 124 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) hankelepingu sõlminud ettevõtjal esineb hankelepingu täitmise ajal mõni käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud alus;”;

160)paragrahvi 124 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „öelda” sõnadega „või hankelepingust taganeda”;

161)paragrahvi 125 lõiget 1 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Ettepanek esitada pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele loetakse esitatuks hanketeate avaldamisega registris või juhul, kui lihthankemenetlus viiakse läbi mitmeetapilisena, muude riigihanke alusdokumentide esitamisega taotlejatele. Lihthankemenetluse lõppemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 lõikes 4 sätestatud.”;

162)paragrahvi 125 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Hankijal on õigus korraldada lihthankemenetluse asemel väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus, kui esineb vähemalt üks käesoleva seaduse § 49 lõigetes 1 ja 3–5, §-s 50 või § 156 lõikes 1 sätestatud alus või kui hanketeatega alustatud lihthankemenetluse käigus ei ole esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.”;

163)paragrahvi 125 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Tähtaeg ei või asjade või teenuste hankelepingu puhul olla lühem kui kümme päeva ja ehitustööde hankelepingu puhul lühem kui 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates.”;

164)paragrahvi 125 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Lihthankemenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatud. Pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 82 lõike 1 alusel arvestab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud vastavat minimaalset tähtaega. Hankija kohaldab lihthankemenetluse läbiviimisel käesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti.”;

165)paragrahvi 125 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Avaliku sektori hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist, välja arvatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel kontrollib hankija ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktides 1, 4 ja 5 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist.”;

166)paragrahvi 125 lõiked 9 ja 10 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne viie tööpäeva möödumist teate esitamisest otsuse kohta, millele järgneb hankelepingu sõlmimine. Ooteaega ei pea kohaldama, kui lihthankemenetluses on otsuse tegemise ajal vaid üks riigihankes osalev pakkuja.

(10) Hankija teatab registrile lihthankemenetluse lõppemisest ja hankelepingu täitmisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras.”;

167)paragrahvi 126 lõiget 3 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Ettepanek esitada pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele loetakse esitatuks hanketeate või juhul, kui hankija alustab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlust eelteatega, eelteate avaldamisega registris. Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse lõppemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 lõikes 4 sätestatut.”;

168)paragrahvi 126 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse eelteatega alustamise korral teeb hankija riigihanke alusdokumendid kättesaadavaks hiljemalt samal ajal, kui ta esitab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud pakkumuse esitamise ettepaneku.”;

169)paragrahvi 126 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Hankija määrab hanketeates pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, mis ei või olla lühem kui kümme päeva hanketeate registrile või juhul, kui riigihanke eeldatav maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära, väljaannete talitusele esitamisest arvates.”;

170)paragrahvi 126 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatut, võttes arvesse sotsiaal- ja eriteenuste eripära. Pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 82 lõike 1 alusel arvestab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 6¹ sätestatud minimaalset tähtaega. Hankija kohaldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel käesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatut, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. Hankija võib hankelepingu sõlmimisel arvesse võtta teenuste kvaliteedi, katkematuse, ligipääsetavuse, taskukohasuse, kättesaadavuse ja terviklikkuse kaalutlusi, erinevate kasutajagruppide, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate isikute erivajadusi, kasutajate kaasamist ja innovatsiooni.”;

171)paragrahvi 126 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Hankija võib riigihanke alusdokumente, välja arvatud eelteadet, muuta enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui ta on teinud need kättesaadavaks käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ nimetatud juhul koos pakkumuse esitamise ettepanekuga.”;

172)paragrahvi 126 lõike 11 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankija teatab registrile sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse lõppemisest ja hankelepingu täitmisest käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud korras.”;

173)paragrahvi 127 lõikes 1 asendatakse sõnad „riigihanke alusdokumentides” sõnaga „hanketeates”;

174)paragrahvi 127 lõikes 1, lõike 2 sissejuhatavas lauseosas ja lõikes 3 asendatakse sõnad „juriidiline isik” sõnaga „ettevõtja” vastavas käändes;

175)paragrahvi 127 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tema eesmärk on osutada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud CPV-koodidele vastavaid avalikke teenuseid, lähtudes avalikust huvist.”;

176)paragrahvi 129 täiendatakse lõigetega 3¹–3⁴ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Ideekonkursi läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse §-des 110 ja 111 ning § 114 lõigetes 1 ja 2 sätestatut käesoleva paragrahvi lõigetes 3²–3⁴ sätestatud erisustega.

(3²) Hankija võib muuta ideekonkursi kutset või muid riigihanke alusdokumente enne ideekavandite esitamise tähtpäeva. Hankija muudab ideekavandite esitamise tähtpäeva pärast selle saabumist üksnes juhul, kui esialgse tähtpäeva saabumisel on ideekonkurss käesoleva seaduse § 193 lõikes 1 või käesoleva paragrahvi lõikes 3³ sätestatud juhul peatunud.

(3³) Kui ideekavandit või osa ideekavandist saab esitada üksnes elektrooniliselt ja elektrooniline süsteem ei ole ideekavandite esitamise tähtpäeva saabumisel või kaheksa tunni jooksul kauem kui 15 minutit korraga enne tähtpäeva saabumist töökorras, peatub riigihange automaatselt ja ideekavandite esitamise tähtpäev ei saabu.

(3⁴) Riigihanke alusdokumentide muutmise korral peab hankija pikendama ideekavandite esitamise tähtaega mõistliku aja võrra.”;

177)paragrahvi 132 lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel võrgustikusektoris tegutsemisel teenuste osutamiseks ettevõtjaga, kellele on antud vastav ainuõigus Euroopa Liidu toimimise lepingu ja muude Euroopa Liidu õigusaktide alusel, millega on kehtestatud turulepääsu ühiseeskirjad võrgustikusektoris tegutsemiseks;
2) teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel lennutransporditeenuse osutamiseks ettevõtjaga, kellele on antud vastav tegevusluba Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3–20) tähenduses;”;

178)paragrahvi 132 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel CPV-koodi 92351100-7 alla kuuluvate loteriiteenuste osutamiseks ettevõtjaga, kellele on antud vastav ainuõigus;”;

179)paragrahvi 133 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas, § 153 lõigetes 9 ja 10 ning § 154 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „käesolevas peatükis sätestatud korda” tekstiosaga „käesolevat seadust”;

180)paragrahvi 137 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lõppemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 73 lõikes 4 sätestatud.”;

181)paragrahvi 137 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kontsessioonilepingu saab sõlmida vaid ühe ettevõtjaga tehnilistel või ainuõiguste või intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud või käesoleva seaduse § 4 punktis 1 nimetatata ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel, kui puudub mõistlik alternatiiv ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomise või omandamise korral;”;

182)paragrahvi 138 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumentide koostamisel, esitamisel ja muutmisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-des 77, 81 ja 82 sätestatud, kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti. Kui kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus viiakse läbi mitmes etapis, teeb hankija riigihanke alusdokumendid kättesaadavaks hiljemalt samal ajal, kui ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

(2) Kui erakorralistest julgeolekukaalutlustest lähtuvalt, tehnilistel põhjustel või kõrgetasemelist kaitset nõudva ärisaladuse tundliku iseloomu tõttu ei saa kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumente elektrooniliselt piiramatult ja tasuta kättesaadavaks teha, märgib hankija kontsessiooniteates või pakkumuste esitamise ettepanekus, kuidas tehakse riigihanke alusdokumendid ettevõtjatele kättesaadavaks, ja sätestab pikema pakkumuste esitamise tähtaja.”;

183)paragrahvi 138 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Hankija võib muuta riigihanke alusdokumente, välja arvatud kontsessiooniteadet, enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui ta on need käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud põhjustel teinud kättesaadavaks koos pakkumuse esitamise ettepanekuga.”;

184)paragrahvi 141 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.”;

185)paragrahvi 141 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses kohaldatakse pakkumustele käesoleva seaduse § 73 lõikes 2 ja §-des 110–112 sätestatud.”;

186)paragrahvi 141 täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 97, 116, 117 ja 119 sätestatud.

(5²) Kui hankija on kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses sätestanud vastavustingimused, lähtub ta pakkumuste vastavuse kontrollimisel käesoleva seaduse §-st 114.”;

187)paragrahvi 141 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Hankija lähtub kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses ja kontsessioonilepingu täitmisel käesoleva seaduse §-s 122 sätestatust.”;

188)paragrahvi 141 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Hankija lähtub kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja kontsessioonilepingu muutmisel §-s 123 sätestatust. Kontsessioonilepingutele kohaldatakse §-des 121 ja 124 sätestatust.”;

189)paragrahvi 143 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või täiendavate dokumentide kontrollimist kohapeal, tuleb hankijal määrata miinimumtähtajast pikem pakkumuste esitamise tähtaeg.”;

190)paragrahvi 143 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses ei või taotluste, või kui taotlusega koos esitatakse ka pakkumus, pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva kontsessiooniteate registrile, või kui riigihanke eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga, väljaannete talitusele esitamisest arvates.”;

191)paragrahvi 144 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra. Lisaks käesolevas jaos sätestatud nõuetele võib hankija sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra määramisel lähtuda ka teistest käesoleva seaduse sätetest.”;

192)paragrahvi 144 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingutele kohaldatakse §-s 121 sätestatust.”;

193)paragrahvides 145 ja 168 ning § 172 lõikes 1 asendatakse sõna „hankemenetluse” sõnaga „riigihanke”;

194)paragrahvi 145 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käesoleva seaduse § 115 lõigetes 2–6 ning § 122 lõigetes 2, 3 ja 5–10 sätestatust kohaldatakse, kui ehitustööde hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.”;

195)paragrahvi 146 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) gaasi või soojusenergia tootmine hankija poolt on mõne muu kui käesoleva seaduse §-des 147–149 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevuse vältimatuks tagajärjeks ja”;

196)paragrahvi 147 lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „püsivõrgu” sõnadega „pakkumine või”;

197)paragrahvi 148 lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni” sõnadega „pakkumine või”;

198)paragrahvi 148 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud tegevus loetakse veega seotud valdkondades tegutsemiseks käesoleva seaduse tähenduses, kui hankija tegeleb samal ajal ka punktis 1 või 2 nimetatud tegevusega.”;

199)paragrahvi 149 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Transporditeenustega seotud valdkonnas tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on selliste võrgustike pakkumine või käitamine, mille eesmärk on avalikkusele transporditeenuse pakkumine rongi, bussi, trammi, trollibussi, automaatsüsteemi või trosskanduriga.”;

200)paragrahvi 153 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „lepingute sõlmimisel” sõnadega „või ideekonkursi korraldamisel”;

201)paragrahvi 155 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Hankijal on õigus hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldada hankemenetlus avatud, piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, võistleva dialoogina või innovatsioonipartnerlusena, välja arvatud käesoleva seaduse § 48 lõike 3 punkti 2 alusel § 65 lõikes 2¹ või § 70 lõikes 3 sätestatud viisil.”;

202)paragrahvi 156 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas, § 172 lõikes 2, § 173 lõikes 3 ja lõike 5 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „hankemenetlus” sõnaga „riigihange”;

203)paragrahvi 156 lõike 1 punktid 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„3) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe ettevõtjaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel, kui puudub mõistlik alternatiiv ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või kunstilistel põhjustel, näiteks unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomise või omandamise korral;

4) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93 või 94, § 125 lõikes 4 või §-s 158 sätestatud tähtjast;”;

204)paragrahvi 156 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) tellitakse uusi teenuseid või ehitustöid, mis seisnevad samalt pakkujalt väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgsele projektile vastavate samalaadsete teenuste või ehitustööde kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest ja hankelepingu tingimustest ning teenuste ja ehitustööde ulatusest, ja esialgse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka on arvestatud ka järgnevatel teenuste või ehitustööde kogumaksumus;”;

205)paragrahv 160 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 160. Riigihanke alusdokumendid hankemenetluse alustamisel perioodilise eelteate või kvalifitseerimissüsteemi teatega ja tehniline kirjeldus regulaarsete hankelepingute korral

(1) Hankemenetluse perioodilise eelteatega alustamise korral teeb hankija riigihanke alusdokumendid kättesaadavaks hiljemalt samal ajal, kui ta teeb käesoleva seaduse § 159 lõikes 5 nimetatud taotluse esitamise ettepaneku.

(2) Hankemenetluse kvalifitseerimissüsteemi teatega alustamise korral teeb hankija riigihanke alusdokumendid kättesaadavaks hiljemalt samal ajal, kui ta teeb pakkumuse esitamise või võistlevas dialoogis dialoogi alustamise ettepaneku.

(3) Hankija teeb huvitatud ettevõtja taotluse alusel talle käesolevas seaduses sätestatud korras kättesaadavaks hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse, mille alusel on hankija regulaarselt hankelepinguid sõlminud või mille alusel ta kavatseb sõlmida hankelepinguid käesoleva seaduse § 159 kohase perioodilise eelteatega alustatud hankemenetluse tulemusena. Kui see tehniline kirjeldus põhineb avalikult kättesaadavatel materjalidel, piisab vastava viite edastamisest.”;

206)paragrahvi 165 lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui neli kuud, teatab hankija taotlejale kahe kuu jooksul taotluse esitamisest arvates pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja, mis ei või olla pikem kui kuus kuud taotluse esitamisest arvates.”;

207)paragrahvi 165 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liitumise taotluse esitanud taotlejat tema kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise otsusest koos põhjendusega 15 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates.”;

208)paragrahvi 168 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käesoleva seaduse § 115 lõigetes 2–6 ning § 122 lõigetes 2, 3 ja 5–10 sätestatud kohaldatakse, kui ehitustööde hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.”;

209)paragrahvi 169 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) sellise julgeolekuotstarbelise asja, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa või alamkoostisosa ostmine, mis eeldab või sisaldab riigisaladust, salastatud välisteavet või muud juurdepääsupiiranguga teavet (edaspidi käesolevas peatükis ka *salastatud teave*) või millega see kaasneb;”;

210)paragrahvi 169 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) selliste sõjalise otstarbega teenuste või ehitustööde tellimine ning julgeolekuotstarbeliste teenuste või ehitustööde tellimine, mis eeldavad või sisaldavad riigisaladust, salastatud välisteavet või muud juurdepääsupiiranguga teavet või millega see kaasneb.”;

211)paragrahvi 170 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) leping on seotud luure- või vastuluuretegevusega;”;

212)paragrahvi 173 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankijal on õigus korraldada riigihange väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:
1) piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus ei ole esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või ükski esitatud pakkumustest ei vasta olemuslikult riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ja hankija vajadustele ning riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;
2) piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus esitatud pakkumused ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele või kõik taotlused on esitatud taotlejate poolt, kes kuuluvad või võivad kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punkti 1, 4 või 5 või lõike 4 alusel või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele, ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;
3) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel;
4) hankeleping on seotud välisriigis tegutsevate või tegutsema asuvate kaitseväe-, politsei- või piirivalveüksuste õhu- või meretranspordi teenustega, mida hankija peab tellima ettevõtjalt, kelle pakkumuse jõusoleku lühike tähtaeg ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 94, § 125 lõikes 4 või §-s 174 sätestatud tähtajast;
5) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik kriisiolukorrast tingitud kiireloomulisuse või hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 94, § 125 lõikes 4 või §-s 174 sätestatud tähtajast.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud alusel võib riigihanke väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena korraldada eeldusel, et hankemenetluse kaasatakse pakkujad ja taotlejad, kellel puuduvad käesolevas seaduses sätestatud hankemenetlusest kõrvaldamise alused, kes vastavad esitatud kvalifitseerimise tingimustele ning kes on esitanud algses piiratud hankemenetluses või võistlevas dialoogis vorminõuetele vastava pakkumuse.”;

213)paragrahvi 173 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Euroopa Komisjoni nõudel saadab hankija käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud aluse rakendamise asjaolude kohta Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile vastavasisulise aruande.”;

214)paragrahvi 173 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Asjade hankelepingu sõlmimise korral on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena käesoleva seaduse § 49 lõike 3 punktis 3 ja lõikes 4 sätestatud alustel, samuti juhul, kui asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ebaproportsionaalseid tehnilisi probleeme. Sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada viit aastat, välja arvatud erandjuhtudel, arvestades toodete, seadmete ja süsteemide eeldatavat kasutusiga ning tehnilisi probleeme, mida pakkuja vahetamine võiks põhjustada.”;

215)paragrahvi 173 lõike 5 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) uusi teenuseid või ehitustöid, mis seisnevad samalt pakkujalt piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate samalaadsete teenuste või ehitustööde kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest ja esialgse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka on arvestatud ka järgnevat teenuste või ehitustööde kogumaksumus.”;

216)paragrahvi 173 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punkti 2 alusel võib väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korraldada viie aasta jooksul esialgse hankelepingu sõlmimisest arvates, välja arvatud erandjuhtudel, arvestades toodete, seadmete ja süsteemide eeldatavat kasutusiga ning tehnilisi probleeme, mida pakkuja vahetamine võiks põhjustada.”;

217)paragrahvi 174 lõike 1 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

218)paragrahvi 174 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Hankija võib käesoleva seaduse § 94 lõike 1 punktis 2 nimetatud tähtaega lühendada piiratud või konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega lühendada piiratud hankemenetluses kuni kümne päevani, kui hankijal ei ole võimalik pakkumuste või taotluste esitamise tähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud kiireloomuliste asjaolude tõttu.”;

219)paragrahvi 174 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „Hankija võib” sõnadega „piiratud hankemenetluses”;

220)paragrahvi 175 lõikes 1 asendatakse sõnad „riigisaladust või salastatud välisteavet” sõnadega „riigisaladust, salastatud välisteavet või muud juurdepääsupiiranguga teavet”;

221)paragrahvi 175 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõnu „vastavuse kontrollimiseks pakkumuses” sõnadega „muu hulgas”;

222)paragrahvi 175 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Riigisaladuse, salastatud välisteabe või muu juurdepääsupiiranguga teabega seotud riigihanke korral võib hankija riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja esitaks pakkumuses teabeturbe nõuetele vastavuse kontrollimiseks järgmised andmed ja dokumendid:

1) pakkuja ja pakkumuse esitamise ajaks kindlaksmääratud alltöövõtjate kinnitus, et nad tagavad kogu nende käsutuses oleva või hankelepingu kehtivuse jooksul ja pärast hankelepingu lõppemist neile teatavaks saava salastatud teabe kaitse vastavalt kehtivatele õigusaktidele;

2) pakkuja kinnitus selle kohta, et pakkumuse esitamise ajaks kindlaksmääramata alltöövõtjad tagavad kogu nende käsutuses oleva või hankelepingu kehtivuse jooksul ja pärast hankelepingu lõppemist neile teatavaks saanud salastatud teabe kaitse vastavalt kehtivatele õigusaktidele;

3) teave pakkumuse esitamise ajaks kindlaksmääratud alltöövõtjate kohta, mille põhjal on hankijal võimalik veenduda, et alltöövõtja on suuteline tagama allhanketöö tegemise käigus talle teatavaks tehtava või alltöövõtja poolt hankelepingu täitmise käigus koostatava salastatud teabe kaitse;

4) pakkuja kinnitus selle kohta, et ta esitab pakkumuse esitamise ajaks kindlaksmääramata, kuid hankelepingu täitmise käigus kaasatava alltöövõtja kohta enne hankelepingu sõlmimist teabe, mille põhjal on hankijal võimalik veenduda, et alltöövõtja on suuteline tagama allhanketöö tegemise käigus talle teatavaks tehtava või alltöövõtja poolt hankelepingu täitmise käigus koostatava salastatud teabe kaitse.”;

223)paragrahvi 175 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Hankemenetluse alustamisel märgib hankija registris, kas pakkumuste avamisel tehakse elektroonilises süsteemis avalikuks käesoleva seaduse § 113 lõike 2 esimeses lauses loetletud andmed või juhul, kui pakkumust või selle osa ei esitata elektrooniliselt, kas need andmed tehakse pärast pakkumuste avamise protokollis esitamist elektroonilisse süsteemi seal avalikuks. Pakkujate andmed võib jätta avaldamata, kui nende avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist või oleks vastuolus avaliku huviga, sealhulgas kaitse- või julgeolekuhuvidena.”;

224)paragrahvi 177 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankija ei sõlmi hankelepingut ja kõrvaldab hankemenetlusest ettevõtja käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5 nimetatud alusel ja lõigetes 2, 3 ja 6 nimetatud tingimustel.”;

225)paragrahvi 177 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Lisaks käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktides 3 ja 4 sätestatud alustele võib hankija lõikes 5 nimetatud tingimustel jätta ettevõtjaga hankelepingu sõlmimata ja kõrvaldada hankemenetlusest ettevõtja, kes:”;

226)paragrahvi 177 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) ei ole teadaolevalt piisavalt usaldusväärne, et välistada riigi julgeolekule avalduvaid ohte;”;

227)paragrahvi 178 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Lisaks käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktides 1, 3, 8, 11 ja 12 ning lõigetes 3–6 sätestatud võib hankija pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks nõuda hanketeates järgmiste andmete ja dokumentide esitamist.”;

228)paragrahvi 178 lõiget 1 täiendatakse punktidega 4–7 järgmises sõnastuses:

„4) nimekiri hankija kindlaksmääratud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingutest, mis on täidetud 60 kuu jooksul enne riigihanke menetluse algust, koos maksumuse, kuupäevade ja avalik-õigusliku saaja väljaantud või allkirjaga kinnitatud tõendi või eraõigusliku ostja kinnitusega;

5) asjade, teenuste või ehitustööde hankija nõutud kvaliteedi tagamiseks ettevõtja kasutatud tehniliste seadmete ning ettevõtte töö uurimise ja analüüsimise vahendite kirjeldus, samuti intellektuaalomandit käsitlevad siseeskirjad;

6) ehitustööde, teenuste ja asjade hankelepingute puhul, mis hõlmavad ka kohaletoomist ja paigaldustööd või -teenuseid, teave ettevõtte juhtkonna ning eelkõige teenuste osutamise või tööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta;

7) asjakohastel juhtudel ehitustööde riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute puhul nende keskkonnajuhtimismeetmete nimekiri, mida ettevõtja saab riigihankelepingu täitmise ajal rakendada.”;

229)paragrahvi 178 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

230)paragrahvi 178 täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3²järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui sõlmitav hankeleping on seotud riigisaladuse, salastatud välisteabe või muu juurdepääsupiiranguga teabega, võib hankija nõuda, et pakkuja või taotleja esitaks pakkuja või taotleja riigisaladuse töötlemise loa, tema töötaja riigisaladusele juurdepääsu loa, salastatud välisteabele juurdepääsu sertifikaadi või tõendid selle kohta, et pakkuja või taotleja on suuteline töötleva juurdepääsupiiranguga teavet hankija nõuetele vastaval turbetasemel.

(3²) Hankija võib paluda taotleja või pakkuja asukohariigi pädevalt julgeolekuasutuselt hankelepingu täitmiseks kasutatavate tööruumide ja rajatiste, järgitavate tööstus- ja haldusmenetluste, infohaldusmeetodite või töötajate turbetaseme nõuetele vastavuse kontrollimist.”;

231)paragrahvi 178 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hankija võib anda pakkujale või taotlejale, kellel käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud luba või juurdepääsusertifikaati veel ei ole, lisaega sellise loa või sertifikaadi saamiseks, viidates sellele võimalusele ja tähtajale hanketeates.”;

232)paragrahvi 178 lõiget 5 täiendatakse pärast sõnu „hankelepingu sõlmimist” sõnadega „edukal pakkujal” ja pärast sõnu „vajaliku loa” sõnadega „või juurdepääsusertifikaadi”;

233)paragrahvi 178 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „lõikes 4” tekstiosaga „lõikes 5”;

234)seadust täiendatakse §-ga 178¹järgmises sõnastuses:

„§ 178¹. Teise ettevõtja vahendite tuginemine

(1) Hankija kontrollib, kas ettevõtjatel, kelle vahenditele vastavalt käesoleva seaduse §-le 103 tuginetakse, esinevad § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5, lõike 4 punktis 3 või 4 või § 177 lõikes 2 sätestatud kõrvaldamise alused ja kas nad vastavad esitatud kvalifitseerimise tingimustele, mille osas pakkuja või taotleja on nende näitajatele tuginenud.

(2) Hankija nõuab pakkujalt või taotlejalt selle ettevõtja asendamist, kelle vahenditele vastavalt käesoleva seaduse §-le 103 tuginetakse ja kellel esineb § 95 lõike 1 punktis 1, 4 või 5 sätestatud kõrvaldamise alus või kes ei vasta asjakohasele kvalifitseerimise tingimusele, andes selleks vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja. Hankija võib sama tähtaja jooksul nõuda pakkujalt või taotlejalt selle ettevõtja asendamist, kellel esineb käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktis 3 või 4 või § 177 lõikes 2 sätestatud kõrvaldamise alus. Kui pakkuja või taotleja hankija nõudel ettevõtjat ei asenda, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata, kui pakkuja või taotleja ei täida esitatud kvalifitseerimise tingimusi iseseisvalt.”;

235)paragrahvi 183 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Registri vastutav töötaja edastab väljaannete talitusele riigihangete teadetes sisalduvad andmed vastavalt komisjoni rakendusmäärusele, millega kehtestatakse riigihankega seotud teadete avaldamise tüüpvormid, kui riigihanke eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga või muul juhul, kui hankija seda soovib, hiljemalt järgmisel tööpäeval puudusteta riigihanke teate registrile esitamisest arvates.

(2) Registri vastutav töötaja ei edasta väljaannete talitusele hankelepingu sõlmimise teadet raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute kohta.”;

236)paragrahvi 185 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

237)paragrahvi 189 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) viis tööpäeva enne hankemenetluses, sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses ja kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses osalemise taotluste, pakkumuste või ideekonkursil ideekavandite esitamise tähtpäeva, kui riigihanke eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga, või”;

238)paragrahvi 189 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui hankija on muutnud riigihanke alusdokumente ja pikendanud pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega, võib pikendatud tähtaja jooksul vaidlustada üksnes neid riigihanke alusdokumentide muudatusi, mis on vastuolus sama riigihanke kohta tehtud jõustunud vaidlustuskomisjoni otsuse või kohtuotsusega, või nendest sõltumatult tehtud muudatusi. Üksnes pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaja muutmist ei loeta käesoleva lõike tähenduses riigihanke alusdokumentide muutmiseks.”;

239)paragrahvi 189 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

„(4¹) Vaidlustuse esitamisele riigihankes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud lihthanke piirmäär või lõikes 2 sätestatud vastav riigihanke piirmäär, kui käesolev seadus

selle riigihanke kohta lihthanke piirmäära ei kehtesta, kohaldatakse lihthankemenetluses vaidlustuse esitamisele sätestatud tähtaegu.”;

240)paragrahvi 190 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Advokaadi puhul eeldatakse esindusõiguse olemasolu. Kui vaidlustusmenetluses esitatud dokumendile, sealhulgas vaidlustusele või vaidlustusele esitatud vastusele, on esindajana alla kirjutanud advokaat, ei pea vaidlustusmenetluses esitatud dokumendile volikirja lisama, kuid vaidlustuskomisjonil on õigus selle esitamist nõuda.”;

241)paragrahvi 192 lõike 3 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumine on kõrvaldatud.”;

242)paragrahvi 193 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui vaidlustatakse riigihanke menetluses hankelepingu sõlmimisele eelnev ajalisel viimane hankija otsus ja kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korral, kaalub üles vaidlustaja õiguste võimaliku kahjustamise, võib vaidlustuskomisjon hankija põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta.”;

243)paragrahvi 197 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse § 185 lõike 4 punkti 1 alusel või §-s 11, 12, 132–134, 153 või 170 erandi kasutamise õiguspärasuse kohta esitatud vaidlustuse rahuldamise korral keelab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankelepingu sõlmimise.”;

244)paragrahvi 197 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna „seaduse” sõnaga „paragrahvi”;

245)paragrahvi 198 lõikest 1, lõike 3 esimesest lausest ning lõigetest 6 ja 8 jäetakse välja sõna „kantud”;

246)paragrahvi 198 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse osalise rahuldamisega, jagatakse vaidlustusmenetluses tasutud riigilõiv, tasutud või tasumisele kuuluv eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega, arvestades eksperditasu ja lepingulise esindaja kulude puhul tasu ja kulude põhjendatust ja vajalikkust.”;

247)paragrahvi 198 lõike 3 teist lauset ja lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „kanda” tekstiosaga „, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4¹sätestatud juhul”;

248)paragrahvi 198 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

„(4¹) Vaidlustusmenetluse lõppemise korral käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 1 või 2 alusel enne vaidlustuskomisjoni istungit või § 196 lõikes 3 nimetatud tähtaega tagastatakse vaidlustajale tasutud riigilõiv.”;

249)paragrahvi 198 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kui vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 8 alusel põhjusel, et hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud, mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks tunnistamine või õigusrikkumise kõrvaldamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.”;

250)paragrahvi 199 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

251)paragrahvi 200 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vaidlustuskomisjon teeb vaidlustuse sisulise lahendamise kohta otsuse 30 päeva jooksul, käesoleva seaduse § 191 lõike 1 alusel vaidlustuse nõude või aluse muutmise või täiendamise korral 35 päeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates.”;

252) paragrahvi 200 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui ekspert kaasati, Euroopa Kohtu poole pöörduti või Rahandusministeeriumi teavitati enne asjas istungi pidamist või kirjaliku menetluse korral enne täiendavate selgituste ja dokumentide esitamiseks vaidlustuskomisjoni määratud tähtaja möödumist, pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kümnetööpäevane tähtaeg aja võrra, mis on vajalik käesoleva seaduse §-des 194–196 sätestatud toimingute tegemiseks.”;

253)paragrahvi 201 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

„(3¹) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks pärast vaidlustuskomisjoni otsuse peale kaebuse esitamise kohta teate saamist ja enne selle kaebuse kohta tehtud lõpliku kohtulahendi jõustumist.”;

254)paragrahvi 201 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustuskomisjoni või kohtu sellise otsuse või kohtulahendi tegemisest, millega vaidlustuskomisjon või kohus lubas hankijal anda nõustumuse hankelepingu sõlmimiseks vaidlustus- või kohtumenetluse kestel.”;

255)paragrahvi 202 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui hankija ei nõustu vaidlustuskomisjoni otsusega kahju hüvitamise taotluse rahuldamise kohta, võib hankija 30 päeva jooksul vastava otsuse saamisest arvates esitada halduskohtule kaebuse vaidlustuskomisjoni otsuse tühistamiseks.”;

256)paragrahvi 206 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõna „riigihange” sõnadega „riigihanke menetlus”;

257)paragrahvi 206 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „alustamata” sõnadega „või alustatud järelevalvemenetluse lõpetada”;

258)paragrahvi 206 lõike 2 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „huvi” sõnadega „või ettekirjutuse tegemiseks põhjendatud vajadus”;

259)paragrahvi 207 lõikest 2 jäetakse välja sõna „isiklikke”;

260)paragrahvi 208 lõiget 1 ja lõike 5 teist lauset täiendatakse pärast sõna „riigihanke” sõnaga „menetluse”;

261)paragrahvi 211 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Rahandusministeerium võib oma ülesannete ja volituste piires teha koostööd uurimisasutuse, prokuratuuri ning teiste valitsusasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksustega. Koostöö sisuks on peamiselt ametkondadevaheline teabevahetus ja tegevuste koordineerimine.”;

262)paragrahvi 212 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui Euroopa Komisjon teavitab Eesti Vabariiki kirjalikult Euroopa Liidu või riigisiseste riigihankealaste õigusaktide sätete tõsisest rikkumisest riigihanke korraldamisel, on asjaomase riigihanke korraldanud hankija kohustatud kolme tööpäeva jooksul Rahandusministeeriumilt vastava teate saamisest arvates edastama Rahandusministeeriumile kogu asjakohase informatsiooni vastava riigihanke kohta.”;

263)paragrahvi 214 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 214. Riigihanke alusdokumentides, pakkumuses või raamlepingus ettenähtust erinevatel tingimustel lepingu sõlmimine”;

264)paragrahvi 214 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes riigihanke alusdokumentides või edukaks tunnistatud pakkumuses ettenähtust erinevatel tingimustel hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest või raamlepingus ettenähtust erinevatel tingimustel hankelepingu sõlmimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.”;

265)paragrahvi 215 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest, kui sõlmimisele ei ole eelnenud käesolevas seaduses nõutud riigihanke menetlust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.”;

266)paragrahvi 219 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigihangete seaduses sätestatud nõuete alusel sõlmitud hankelepingu muutmise korral ei kohaldata riigihangete seaduse § 69 lõikeid 3 ja 4. Nimetatud hankelepingu muutmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 123.”;

267)paragrahvi 219 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Riigihangete seaduses sätestatud nõuete alusel sõlmitud hankelepingu ülesütlemise korral kohaldatakse käesoleva seaduse § 124.”;

268)seadust täiendatakse §-ga 219²järgmises sõnastuses:

„§ 219². Alustatud riigihanke menetluste lõpetamine

Riigihanke menetlused, mida alustati enne 2022. aasta 1. juunit, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2022. aasta 31. maini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.”.

§ 2. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 280 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui kaebus esitatakse riigihanke menetluses hankelepingu sõlmimisele eelneva ajaliselt viimase hankija otsuse kohta ja kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korral, kaalub üles kaebaja õiguste võimaliku kahjustamise, võib kohus hankija põhjendatud taotluse alusel anda igas kohtumenetluse staadiumis hankijale loa hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmiseks.”;

2)paragrahvi 280 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigihangete vaidlustuskomisjoni otsuse või kohtumääruse peale riigihanke peatamise taotluse või hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise taotluse lahendamisel või vaidlustuskomisjoni poolt vastava otsuse kehtetuks tunnistamise peale võib esitada kaebuse kolme tööpäeva jooksul otsuse või määruse teatavaks tegemisest arvates.”.

§ 3. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduse § 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elektroonilise päringu tasu maksmisest on vabastatud isik enda ja teda volitanud isiku kohta päringu tegemise korral, käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 ja § 20 lõike 1 punktides 3–11 ja 13 nimetatud isikud ning hankijad riigihangete seaduse § 5 tähenduses riigihangete seaduse §-s 95 sätestatud kõrvaldamise aluste kontrollimise korral.”.

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2022. aasta 1. juunil.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 83, 84 ja 223 jõustuvad 2023. aasta 15. jaanuaril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees